

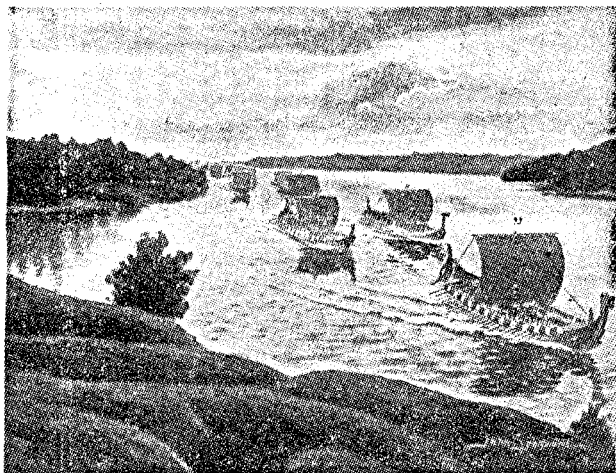
Nasjonalt forfall og nasjonal gjenreise

104583

«Hvad Norge var, det skal det engang vordre, på land, på bølge og i folkerang.»

Dette dikterordet som vi alle kjenner, er ikke noget enkeltstående patriotisk utbrudd i vår nasjonallitteratur. I alle våre store dikteres verker gjennom det 19 århundre og fram til nutiden, klinger stadig igjen det samme motiv: for det første minnet om

Vidkun Quislings
tale i Colosseum
12. mars 1941.

en stor norrøn fortid, for det annet den tragiske erkjennelse av et nasjonalt forfall, «vår skam, vår natt og vår naud» (Aukrust), og for det tredje: en sikker forjettelse om en kommende nasjonal samling og gjenreise. Som Henrik Ibsen skrev i 1872: «Da kan en slekt som kommer etter vår, den rette samlingsstøttes reisning feire. Da er din gamle storhet vorden ny, og spådomsgåten herlig løst i nuet.»

Dette store dikteriske tema om storhet i fortiden, nasjonalt forfall i nutiden, og ny storhet i framtiden, er i virkeligheten i den inderligste samklang med en fremherskende følelse og en levende tro i hele det norske folk. Og også det er en profeti om den kamp vi kjemper idag.

«En dikters kall, profetens er Og helst i nøds- og fødselstider. Da den som lider og som strider, Hans sang gir idelets skjær.»

Hele denne idé-forestilling griper så meget dypere, som det står i den nøieste sammenheng med våre forfedres forestilling om gangen av den strid som går gjennom hele verdenslivet, en forestilling som må antas å ha festet sig dypt i folkesjelen, og som gikk ut på at verden, deres egen verden, går under i kampen mot de onde, forstyrrende mørkemakter, men går kun under for å gjenfødtes herligere.

Bare de allerstørste og allersterkeste nasjoner kan opvise slik fulltonig forning av mythos, diktning og nasjonal utvikling som det norske folk.

Man kan forklare dette som man vil, og utlegge det som man vil. Men i virkeligheten står disse kjensgjerninger som den sterkeste visshet for at vårt norske folk ennu har en stor

misjon i verden, og derfor ikke vil gå tilgrunne, men går mot en større fremtid. Ti et folk går ikke under, så lenge det har en historisk oppgave å fylle. Og et folk må ha en historisk oppgave å fylde i verden, når den nasjonale spenkraft, den verdensvilje som åpenbarer sig i nasjonen, er så stor at den med ubrutt styrke i slekledde eller slekledde kan helde vedlike en levende tro på virkeliggjørelsen av et stort nasjonalt mål og på folket som en stor faktor i den europeiske civilisasjon.

Dette er ikke nasjonalt svermeri. Det er den logiske tolkning av uomstridelige kjensgjerninger, og den rette måten til å finne vår vei gjennom den nuværende verdenssituasjon forvirring og farer fram til nasjonal gjenreise.

Norge kan ikke reddes bare ved en forandring i styremåten.

Den ene ting som først og fremst trengs er lojalitet: lojalitet mot det norske folk og tro på dets oppgave i verden, lojalitet mot den nasjonale samlingsbevegelse som bærer det nye Norge frem og tro på dens misjon.

La oss på bakgrunn av det jeg her har fremholdt kaste et blikk tilbake på vårt folks historiske utvikling.

Nordmennenes umåtelige kraftutfoldelse i de første århundrer av vår historie.

Hvilken kraft utfoldet ikke nordmennene i de første århundrer de trer trem i historien som folk!

I løpet av 300 år, fra midten av det 8. århundre til midten av det 11. seilte nordmennene sammen med de andre nordboere i store skarer til fremmede land, beleiret og erobret eller omdannet den vestlige, romerske kristenhet, samtidig som Norge selv, med jern og blod, blev samlet til et rike (872).

I det 9. århundre blev nordmennene herrer i Irland og over store deler av England og Skotland, såvelsom over Færøene, Shetlandsøene, Orknøene, Hebriderne og Man. De erobret Dublin, og nordmannen Olav Hvitte blev kong av Irland. Etter å ha besatt Island, opdaget de Grønland og Nord-Amerika, 500 år før Kolumbus, og satte sig fast også der.

